

4. China Builds Museums, But Filling Them Is Another Story [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.npr.org/sections/parallels/2013/05/21/185776432/china-builds-museums-but-will-the-visitors-come>

5. Marco Gastoldi. Museum Design in China [Електронний ресурс] / Marco Gastoldi – Режим доступу: <http://dutchculture.nl/en/mapping/mapping-china-design-design-museums>

Кашшай О.С.

аспірант,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ ХУДОЖНИКА АНТОНА КАШШАЯ ТА СТАН НАУКОВОЇ РОЗРОБКИ ТЕМИ

Вивченню художньої спадщини закарпатських художників сьогодні приділено чимало уваги, свідченням чого є ряд виданих монографічних видань, присвячених як творчості окремих митців, так і певним тематичним питанням розвитку образотворчого мистецтва регіону.

Наукові пошуки здебільшого охоплюють творчість засновників закарпатської художньої школи та митців, що продовжили розвиток мистецького феномену на наступних етапах. Найбільш згадувані імена А. Ерделі, Й. Бокшая, Ф. Минайла, А. Коцки, Е. Контратовича, В. Микити, Ю. Герца, А. Шепи та ін. Досліджуються й молоді закарпатські художники. Але картина розвитку регіонального живопису не може бути повною без згадування імені Антона Кашшая, художника, який активно презентував закарпатське мистецьке явище у середині – другій половині ХХ ст.

Постать Антона Кашшая, як одного з визначних українських живописців, є темою наукового інтересу дослідження, яке потребує визначення джерельної бази.

Як представник молодшої генерації закарпатських майстрів, А. Кашшай отримав художню освіту безпосередньо від старшого покоління – Й. Бокшая, А. Ерделі, А. Борецького та О. Грабовського. Його творчість зазнала злету у 1950-х-1980-х рр., саме в цей період було створено значну галерею пейзажів, в більшості карпатських краєвидів – від тонких і ліричних до монументальних і епічних. Роботи активно експонувалися на виставках та були відомими в мистецьких колах. Як результат, великий масив творчого доробку автора було зібрано у фондах художніх музеїв України. Тож, найважливіша частина джерельної бази щодо вивчення та аналізу художньої спадщини А. Кашшая, а саме колекція творів, доступна для дослідження у фондах Дирекції художніх виставок України та Дирекції виставок НСХУ, а також в художніх музеях України. Зокрема, найбільші колекції знаходяться в Закарпатському обласному художньому музеї ім. Й. Бокшая, Національному музеї у Львові, музеї сучасного образотворчого мистецтва України та Національному художньому музеї України в Києві. Важливий матеріал для дослідження надають окремі

експонати з фондів колекцій обласних художніх музеїв України (Тернопіль, Запоріжжя, Хмельницький, Одеса та ін.), а також твори митця з приватних зібрань, доступних для дослідження.

У вивченні творчості митця відбуватиметься спроба реалізувати концепцію комплексного дослідження, а тому виникає необхідність залучити значну кількість різних джерел, які можуть допомогти сформувати повну картину становлення художника, його творчого зростання, обмалювати коло творчих контактів, атмосферу мистецького життя – всього, що впливало на творчу індивідуальність живописця.

Одним з важливих напрямків наукового пошуку є вивчення та аналіз матеріалів, що розкривають загальну картину творчого життя у Закарпатському регіоні у середині та другій половині ХХ ст., а також концентруються на творчості окремих митців, об'єднань і груп. На сучасному етапі закарпатська художня школа активно досліджується мистецтвознавцями – всебічно, з різних позицій висвітлюються загальні культурологічні та мистецькі процеси, розкриваються стильові характеристики, відшукуються естетичні та образотворчі джерела. Зокрема, аналізу творчості окремих художників або певних питань розвитку мистецтва в регіоні присвячені дослідження Г. Островського, Д. Горбачева, Л. Попова, Р. Яціва, І. Небесника, О. Федорука, О. Петрова Л. Біксей та ін.

Значний масив даних, пов'язаних з поетапним розвитком А. Кашшай як живописця, знаходиться в мистецькій літературі, що була видана у 1950-1980-х рр. Здебільшого, в джерелах зазначеного періоду художник згадується як автор, але також зустрічається згадування його імені в контексті вивчення закарпатського художнього феномену. Зокрема, творчості митця присвячена монографія мистецтвознавця Г. Островського «А.М. Кашшай» [1], в якій ґрунтовно аналізується творчий доробок майстра 1950-1960-х рр. Також твори художника досліджуються автором в декількох монографіях, присвячених розвитку образотворчого мистецтва Закарпаття [2], [3]. Видані в різні роки, вони охоплюють хронологічні рамки від початку 1950-х до середини 1970-х рр.

Опис певних етапів творчості А. Кашшай здійснюється в каталогах персональних виставок, що проводилися в різні часи. Зокрема, ґрунтовний аналіз творчості художника 1980-х рр. здійснила О. Говдя для каталогу його виставки у 1988 р. в Києві.

Деякі аспекти творчості майстра та окремі твори висвітлюються мистецтвознавцями у вступних статтях до альбомів художніх музеїв.

Спроба ґрунтовного системного аналізу творів художника була здійснена в альбомі «Антон Кашшай. Живопис», виданому до 90-річчя від дня його народження [4]. В альбомі вперше публікується значна кількість творів різних років, що дозволяє отримати уявлення про еволюцію творчої манери митця протягом 1950-1980 рр. У вступній статті Л. Біксей викладено аналіз етапів розвитку творчості майстра, який спирається на образотворчий матеріал видання. Важливим є систематизація та публікація бібліографічних джерел – книг, преси, художніх каталогів. Фотографії творів для альбому надали

тридцять художніх музеїв України, що робить видання єдиним на сьогодні значним джерелом вивчення творчості художника.

Додаткові матеріали про виставкове та мистецьке життя живописця розміщені у численних журнальних та газетних статтях, виданих в різний час протягом 1950-1990-х рр.

У процесі роботи над дослідженням планується також здійснити пошук та збір маловивчених джерел інформації про життя та творчість художника, його творчі контакти та джерела образотворення. Адже, незважаючи на значущість постаті художника у закарпатському мистецтві, відчувається брак бібліографічних, писемних та зображальних джерел інформації про нього.

Важливим джерелом дослідження є каталоги групових художніх виставок, зокрема щорічних виставок обласного відділення Спілки художників України та Національної спілки художників України.

Додатковий матеріал можуть надати рецензії на виставки, відгуки на виставках, звіти, а також архівні документи, що знаходиться в Закарпатському художньому музеї ім. Й. Бокшая, Краєзнавчому музеї ім. А. Ерделі, Меморіальному будинку-музеї Ф. Манайла та Закарпатській обласній універсальній науковій бібліотеці.

Список використаних джерел:

1. Островский Г.С. Антон Михайлович Кашшай. – Москва: Советский художник, 1962. – 80 с.
2. Островський Г.С. Художники Радянського Закарпаття / Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном УРСР. – Київ: Рад. Україна, 1968. – 36 с.
3. Островський Г.С. Образотворче мистецтво Закарпаття. – Київ: Мистецтво, 1974. – 200 с.
4. Антон Кашшай: альбом. / Вступ. стаття та упоряд. Г.С. Островського. – Київ: Мистецтво, 1969. – 248 с.

Кічата С.Л.

студент,

*Кременецька гуманітарно-педагогічна академія
імені Т.Г. Шевченка*

ТАРАС ШЕВЧЕНКО У СВІТІ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЇ МУЗИКИ

Музикознавець М. Михайлов висловив слушну думку, що видатні композитори, визнані співтовариством (національним, світовим) як яскраві представники національної культури, своєю творчістю можуть створювати «нову самостійну національну традицію і цим розширювати зміст поняття цієї культури» [3, с. 226]. Це твердження може стосуватися як композиторів, так і інших митців, зокрема й поетів.

В історії світової культури є чимало видатних майстрів поетичного слова, творчість яких була тісно пов'язана з музикою. Таким поетом в українській культурі був Тарас Шевченко, який своєю творчістю створив самостійну